

4
TOPIC:

949
PUBERTY. (GIRL).
vakataletu

INFORMANT:

MARAMA NASAU.
LEXARI. WAQANIBAU. (F. 62 YRS).

ORIGIN:

SOMOSOMO. NAVITI, YASAWA:

PLACE OF INTERVIEW:

NAVITI. SOMOSOMO. YASAWA.

DATE:

NOVEMBER. 1984.

INVESTIGATOR:

WILLIE. DARI.

Ni sa dau tauva edua na yalewa na mate ni vula, esana vakasalusu tu, esana qai kilai o, na yalewa ya sa tauvi koya na nona matenivula. Ia, edua naka ena lili wavoki talega ena valee tko kina na gone qo na salusalu, rau sana raica toka mai ko rau nai tbutubu.

_: Ke dua na marama esa tauvi koya na nona matenivula ena aguna e liu, ena tukuna mada vei tinana se vua na nona nei?

Ena tukuna eliu, vei tinanasana qai tukuni e muri vua na nonanei, nikua sa tauva edua na yalewa, sa sega soti ni vakabibi taki na ka qo. Ena lako mai edua na nona nei me mai qaravi koya tko, e sana qai lako mai ka rau na mai tiko ena lomani vale me qaravi tiko me bogiva.

Ena veisau taki tiko na nona i sulu ena lomani siga va ka qaravi tiko kina, ia, ni sa yacova mai nasiga va, san qai solevu taki na mama nei qo vei ira na wekanasana solevu taki sanagai laki vakacegu.

_: Na nona lako mai qo na nei me mai vei qaravi, e na tukuni eliu vua na tamani gone melaki kauta mai na nona nei na gone se cakavaka cava?

Ena laki tukuni e liu vua na nona nei ni sa tavimatena gone, ka sa kila ga ko koya. sana lako mai. Na caka na magiti, tabua, masi, ibe, nacaka tiko vaqo na veika qo.

_: Vakava ko koya na marama esa tauvimate qo, ena sili ga enagauna esa tauvimate kina, sena qai sili vakadua ni sa toi na bogiva?

Ena qai sili ena gauna esana oti kina na bogiva.
Etabu ni taa na wai ni tiko voli e lomani vale, ni namaroi koya tiko na nona nei.

_: KO cei ena nonai tavi tko ke soli vakasala tiko ?

Ko tinana saraga na gone ena solia tiko nai vakasala. Esana tukuni tiko vua niko sa yacova mai qo e dua na vakadedede, ko sa dodou mo vakarokoroko taka na nomu gauna vaka goneyalewa.

_: Me vaka na gauna nikua sa gauana duatani, eso beka na ka era dau vakayaga taka ko ira na marama ena gauna eliu me ratarova kina na lako ni dra ni ra sa tauvimate qo?

E dau tiko nai sulu me dau qua kina na dra sega ga ni ra vakayagataka edua na ka, nisa davo koto, sa davo sara tokaga.

Ni sa dau tava eduana matenivula ena sega ni tukuni, ena qai dau kilai ga mai ni sa lili tu mai na salusaluena matani vale.

_: Vakava ko koya na gone qo, ko cei ena lewa tiko na ka baleta na nona sili ko nona nei se ko tinana?

Ko nona neiga, esana lewa sara tokaga na veika baleti koya, na kena magiti, na nona sulu, na veika lalai taucoko esana lewa tiko ko koya.

_: Nanona tauvimate edua na marama ena gauna liu, ko cei ena maroroya na nonai sulu, ko nona nei seko tiana?

Na maroroya ga ko tinana. Ni sa vakasavasava taki mai nagone, onai kava ni siga, esana mai vaisulutaki, ka kau yani ki tuba veiira na lewe ni vanua mera laki raici kbya na marama qo, nisa vakarau cak qo na solevu.

_: Edau duatani beka na sili ni marama ena gauna eliu, ni sa sili vaqo.

Io, edau vakayagatqki kina nasili qo na drauni moli, wararo, na leweisue, nisa sili vaqo sana tukuna sara ko tinana, ko iko sa sili qo mo maoroi iko, ni qonai vakakilakila ni gonryalewa.

Na gone enatabu sara nilako vakaveitalia, ena tukuni vua me tibo ga elomani vale,

_; Na gana sa qai laki davo kina vakaduana gone qo, ko cei ena tevuka na nona loq ko tinana se?

Ko tinana saraga, liu ko tinana ra qai muri mai ko ratou na nona nei. Na marama qo esanamaroioi koya sar toka ga segani rawa ni vakasausa taki koya ena dua na ka.

Na magiti ena caka ni sa toi na tiko voli e vale enabogiva.
